

KIS KEDVENCEK ÉS HÍRES GAZDÁIK

TARTALOM

✧ 4 ✧

Granizo

SZARVAS
A KÉK HÁZBAN

✧ 6 ✧

Archie

ELVÁLASZTHATATLAN
BARÁT

✧ 8 ✧

Katze

KLIMT
IKERLELKE

✧ 10 ✧

Pinka

VIRGINIA WOOLF
MEGIHLETŐJE

✧ 12 ✧

Grip

A TOLLRUHÁS
SZEREPLŐ

✧ 14 ✧

Kajmánok a kádban

DOROTHY EXTRAVAGÁNS
KEDVENCEI

✧ 16 ✧

Babou

DALÍ PÖTTYÖS
MACSKÁJA

✧ 18 ✧

Bibo

EGZOTIKUS SZÜLETÉSNAPI
AJÁNDÉK

✧ 20 ✧

Yofi

A PSZICHIÁTER
ASSZISZTENSNŐJE

✧ 22 ✧

Diamond

EGY HÍRES
MATEMATIKUS KINCSE

✧ 24 ✧

Lump

A ROSSZCSONT
ÉS A MŰVÉSZ

✧ 26 ✧

**Az utánzó
seregély**

...ÉS MAGASZTOS TEMETÉSE

✧ 28 ✧

Snowball

A SZERENCSEHOZÓ
MACSKA

✧ 30 ✧

Musicalmacskák

AVAGY A MACSKANÉVADÁS
MŰVÉSZETE

✧ 32 ✧

Puce

A SZÍNEK MESTERÉNEK
FEKETE MACSKÁJA

✧ 34 ✧

Pluto és Eli

KÉT TÖKÉLETES MODELL

✧ 36 ✧

Choupette

A CELEBBÉ LETT
CICA

✧ 38 ✧

Stanley és Boodge

CSALÁDTAGOK

✧ 40 ✧

Bo és Chia

AZ IMÁDOTT
CSAUCSAUK

✧ 42 ✧

II. Bimbo

KLEE FEHÉR
ANGYALA

Granizo

➤ SZARVAS A KÉK HÁZBAN ➤

Frida Kahlo mexikói festőnő eredetisége nemcsak művészetében, de életmódjában, hajviselésében és öltözködésében is megnyilvánult. Szeretett magáról önarcképeket és egész alakos portrékat készíteni. Olyannak festette meg magát, amilyen volt: összeérő szemöldökkel, testén a kamaszkori balesete miatt elszenvedett sorozatos műtétek nyomait őrző sebhelyekkel.

Mexikóváros egyik külső kerületében található a Kék ház, ahol Frida született, és haláláig lakott. Milyen találó név egy univerzális művész házára! Mivel nehezen mozgott, kedvenc helye a ház belső udvara lett. Festőművész férjével, Diego Riverával az élő természet szigetévé varázsolták, ahol egzotikus házi kedvenceik szabadon kószálhattak. Diego egy kis azték piramist épített ide, amelyet bosszúságára halászsasuk megátalkodott módon bepiszkított ürülékével, és emiatt „fehér kakis” Gertrúdnak nevezte el a madarat. Frida túlárado gyöngédséggel fordult valamennyi állatához. Megpróbálta jó modorra szoktatni a szemtelen majmocskákat, etette a papagájokat, vagy simogatta az elkényeztetett Granizót, a kis szarvast, akit úgy neveltek otthonukban, mint bármely másik házi kedvencüket. Granizo felcseperedett, és agancsot növesztett, ám ez nem gátolta meg abban, hogy a művésznő mellé az ágyra kuporodjon.

Az állatok nem csupán társaságot nyújtottak Fridának, abban is segítettek, hogy művein keresztül kifejezze érzéseit. Granizo két kiemelkedő festményen szerepel. *A megsebzett asztalon* – Frida Kahlo legnagyobb méretű képén – jégesőre (spanyolul *granizo*) emlékeztető fehér foltjaival gida-ként látható, míg a hat évvel későbbin, *A megsebzett szarvas* című híres alkotáson már kifejlett állatként jelenik meg. A nyílvevesszőkkel átlőtt, reményvesztett szarvasban Frida saját magát festette meg. Tudta, hogy az orvostudomány már nem tehet többet gyógyulásáért.

Frida Kahlo (1907–1954)

Tizennyolc éves volt, amikor egy villamos belerohant abba a buszba, amelyen hazafelé utazott az iskolából. A súlyos balesetben egész életére kiható sérüléseket szenvedett: fárasztotta a mozgás és a járás, nem szülhetett gyermeket, harminckét operációnak kellett alávetnie magát, és hosszú időre ágyba kényszerülve festett. A festészet és a sok állat közelsége volt a legjobb gyógyír a fájdalmára.

Archie

➤ ELVÁLASZTHATATLAN BARÁT ➤

A pop-art atyjaként ismert Andy Warholnak gyermekévei alatt csak macskái voltak pittsburghi otthonában, ezért nem hitte volna, hogy valaha kutyát fog tartani. 1973 karácsonyán azonban megérkezett Archie, egy rövid szőrű, fekete tascsó, aki végül élete fontos részévé vált. Warholt akorra már híres művésszé tették illusztrációi és az, hogy műalkotássá emelte az amerikai tömegkultúra mindennapokban használt tárgyait (innen a *pop* a pop-art elnevezésben). Képének tárgyát különböző nézetben és színekben festette meg, és sorozatban egymás mellé helyezve őket jelenítette meg a fogyasztói társadalom jelképeit: Campbell's leveskonzerveket, coca-colás üvegeket, képregényeket, hollywoodi sztárokat és sok-sok állatot. Stílusa teljesen eltért a hagyományos festészettől, ugyanakkor oly közeli és érthető volt a hétköznapi emberek számára, hogy mindenki Warhol-képet akart kifüggeszteni lakásában.

Híres művészként számos rendezvényre meghívták, ahová mindig magával vitte karjai közt Archie-t, mintha lényének elválaszthatatlan része lett volna. Ha előkelő étterembe ment, ölébe fektette és betakarta az asztalkendővel. Ha egy interjún kellemetlen kérdéseket tettek fel, a válaszadást a kis ebre hárította, és így szólt hozzá:

„Beszélj, Archie, beszélj!” De mivel Archie éppoly hallgató volt, mint gazdája, még egy vakkantást sem tudtak kihúzni megnyúlt, pici pofájából. Archie – nyakörvén a New York-i Tiffany luxusékszerbolt csillogó aranyátlájával – szemlátomást élvezte a rivaldafényt, a gazdájához hasonlóan. Végül Andy 1976-ban társat keresett számára. Amos, a barna szőrű tascsó, nem mutatott érdeklődést a társasági összejöveletek iránt, csak „kutyás” dolgokat akart csinálni, így aztán Archie felhagyott a celebélettel, és attól kezdve Amossal futkározva töltötte napjait. Abban az évben a művész egy-egy festményen – Archie és Amos – örökítette meg kedvenceit. A két tascsó volt Warhol társasága életének utolsó éveiben.

Andy Warhol (1928–1987)

Az állatszerető Warhol 1983-ban készítette el a *Veszélyeztetett fajok* című sorozatát, és alkotásainak körét megrendelői házi kedvenceiről festett állatportrékkal gazdagította.

Katze

✧ KLIMT IKERLELKE ✧

Gustav Klimt osztrák festő fiatal korától kezdve nagy művészi érzékenységet mutatott. Bár első megrendeléseinek a korízlást követve sötét színhatású, reális jeleneteket festett, mielőtt önállósította magát, arra törekedett, hogy korlátozás nélkül érvényre juttassa alkotói szabadságát egy napfényes, természetközeli műteremben. Ott, a város közepén elszigetelve, teremtette meg azt a környezetet, amelyben eltávolodhatott az akadémikus művészet merev szabályaitól. Lombos fákkal benőtt kertje cicákkal népesült be, akik felugráltak a fákra, bejártak a műhelybe, lustálkodtak a modellek testén, vagy a vázlatokkal játszadoztak, amelyeket Klimt százával szórt szét a padlón. A festő kényeztetette és dédelgette őket, különösen a hely másik öntörvényű lakóját, Katzét. (Neve németül macskát jelent.)

Az igazat megvallva, sok közös volt bennük. Fehér foltos, fekete szőrű testét mutogatva, a kandúr fesztelenül kellett magát a modellek előtt, Klimt pedig a műhelybe érkezve levetette ruháját, és csak egy könnyű tunikát öltött magára. A macskákéhoz hasonló függetlenségi hajlamától vezérelve szimbólumokkal és geometrikus mintázatokkal átszőtt, bámulatosan szép festményeket alkotott. És mint a macskák, a művész is kijelölte territó-

riumát, a műhelyt, ahová csak keveseknek volt bejárásuk. Akik mégis betehették a lábukat, erős macskapisiszagot éreztek, mivel Klimt cicái vizeletével impregnálta vázlatrajzait. Érzékeny és szerelmes természetű volt, mint egy macska, és világos, csábító szemével sok modelljét meghódította. Belőlük merített ihletet egy gyöngédséget sugárzó és vágyakat ébresztő, varázslatos képi világ megfestéséhez. Ahogyan Katze, Klimt is sok utódot hagyott maga után.

A macska hosszú éveken át élt a festővel, és kiváltságos tanúja volt a nagy művek – köztük *A csók* című festmény – megszületésének, amelyeknek köszönhetően Klimt már életében hírnevet és elismerést szerzett.

Gustav Klimt (1862–1918)

Az egyenes és hallgatag természetű, nagy bécsi művész sosem készített önarcképet, és Katzét sem festette le. Keveset lehet tudni arról, hogy miről gondolkodott, mivel nem kedvelte az írást, sem az interjúkat. Jobban szerette, ha a képei beszélnek helyette.

Pinka

✧ VIRGINIA WOOLF MEGIHLETŐJE ✧

Adeline Virginia Stephen Woolf, a 20. század egyik legjelentősebb íróője forradalmár módjára harcolt, hogy a nők jogai életük minden területén érvényesüljenek. Már kislányként rájött, hogy két dolog biztosan boldoggá teszi: az írás és a kutyák. Gyermekévei alatt egymást követően három kutyája volt: Shag, Jerry és Gurth. Felnőttkorában egy menhelyen fogadta örökbe Hanst, a bokszert, őt később Grizzle, egy terrierkeverék követte. Utána jött az előkelő Pinka, egy fajtatiszta cocker spániel, akit Vita Sackville-West íróőtől kapott ajándékba 1926-ban. Virginia úgy vélte, hogy a nemes fajtájú kutyák olyanok, mint a londoni társadalom gőgös arisztokratái, akiket annyira megvetett, ezért elhatározta, hogy az ő kutyahölgye boldogabb lesz, ha a kutyák normális életét éli: futkározik a szabadban, összesározza magát, vagy megfürdik a folyóban.

Az íróőnek gyakran voltak depressziós időszakai. Azokban a napokban, amikor súlyos lehangoltság gyötörte, és ágyban feküdt, kutyája – akinek közelsége megnyugtatta – folyamatosan mellette volt. Majd amikor ismét erőre kapott – otthonában, a Monk's House-ban, a vidéki házában vagy Londonban –, hosszú sétákat tettek együtt, nem törődve a hideggel vagy az esővel. Ezek a séták adtak neki erőt és ötleteket a könyveihez. Sőt az egyiket Pinka

ihlette! Virginia a maga szórakoztatására életrajzot akart írni Elisabeth Barrett Browningről, a költőő Flush nevű spánieljének szemszögéből bemutatva őt. De mivel kevés adata volt Flushról, saját kutyáját vette alapul. Végül olyannyira Pinkáról mintázta Flush alakját, hogy a könyv címlapján is az ő fotója szerepelt. Korábbi alkotásaival ellentétben nem volt mélyreható mű, de meglepetésére nagy sikert aratott.

Két évvel később, 1935-ben Pinka váratlanul elpusztult. Nyolc éven át nemcsak szerető társa volt az íróőnek – amit talán sosem tudott elfelejteni –, hanem jelenlétével észrevétlenül segítette is őt az írásban. Azokban a napokban Virginia azt írta naplójába, hogy életének egy részét eltemette a Monk's House kertjében. Hat év múlva ugyanott helyezték el az ő hamvait is.

Virginia Woolf (1882–1941)

Pinkával tett sétái segítették az ötletelésben és gondolatai elrendezésében. Gyaloglás közben hosszú szövegtöredékeket mondogatott hangosan, amelyeket később íróőpén leírt.

Grip

✧ A TOLLRUHÁS SZEREPLŐ ✧

Szinte logikusnak tűnik, hogy Charles Dickens angol írónak – aki olyan felejthetetlen regényhő-söket teremtett, mint Twist Olivér – egy igazi „személyiség” legyen a házi kedvence. A Grip nevű holló az egyik barátja közvetítésével került hozzá, aki egy parkban találta. Az író örökbe fogadta, és nagy lelkesedéssel nevelte – mozdulatokat, hangokat és szavakat tanított neki, miközben ő maga is elsajátította, mi módon kommunikál a madár. Grip úgy mutatta ki örömét, hogy szárnyát csapkodva káromgott, aprókat ugrálva gazdája lábai elé szökkent, és kinyitotta csőrét, hogy enivalót kérjen. A holló annyira elbűvölte Edgar Allan Poe-t, hogy az író minden valószínűség szerint belőle merített ihletet egyik legismertebb műve, *A holló* című vers megírásához.

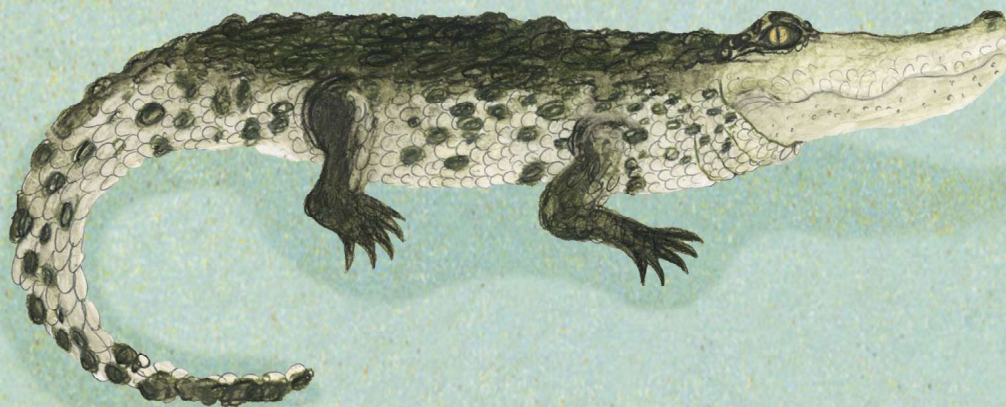
A család is büszke volt Gripre, olyannyira, hogy a gyerekei kikönyörögték, szője bele valamelyik történetébe. Így aztán Dickens egy „testreszabott” szerepet alkotott számára a *Barnaby Rudge* című regényében (1841), amelynek főhőse Barnaby, az együgyű fiatal legény, akinek rendkívüli intelligenciája Grip nevű beszélő hollójában lakozott. Ebből a műből ismerjük meg a madár jellegzetes mozdulatait, ahogyan le-föl egyensúlyozott, krákogó hangját, amint egy szék támláján

ülve beszélt, vagy az író szokásos kézmozdulatát, amint felé nyújtotta kezét, hogy az ujjára repüljön „egy elegáns úriember járásával”. Az író állította, nem tudja, „madár volt-e, vagy démon az az állat”. És valóban – Grip annyira uralomvágyó volt, hogy az író gyerekeinek bokáját csipkedve követelte ki helyét, ezért büntetésből olykor az istállóban végezte, ahol szívesen aludt a ló hátán. Ott is érte a vég néhány nappal azután, hogy megitta a falfestéket, amivel a munkások a házban dolgoztak. Mielőtt élettelenül összerogyott, elmondta egyik kedvenc mondatát: „Szervusz, asszonyom!” Dickens ezzel az őszinte és ironikus sírfelirattal búcsúzott el tőle: „Mindig rendesen és megfontoltan viselkedett, és csodálatra nem méltó egoizmus jellemezte...”

Charles Dickens (1812–1870)

Az angol író még kétszáz évvel születése után is elbűvöli olvasóit. Grip halála után Dickens kitömte a madarat, az Amerikai Egyesült Államok Könyvtárszövetsége irodalmi emlékké nyilvánította, ma pedig a Philadelphiái Szabad Könyvtárban található.

Kajmánok a kádban

➤ DOROTHY EXTRAVAGÁNS KEDVENCEI ➤

Költő, novella- és forgatókönyvíró, irodalomkritikus – Dorothy Rothschild Parkerről senki nem gondolná, hogy a középiskolát sem fejezte be. Gyermekkorában nem volt boldog, és mivel nagyon fiatalon árván maradt, húszévesen munkába kellett állnia. Hogy tanulatlanságát ellensúlyozza, annyit olvasott és írt, amennyit csak tudott: az 1920-as évekre a New York-i társadalom legenda és egyben rettegett kritikusa lett. Egy évtizeddel később pedig már Hollywood egyik nagy forgatókönyvírójaként tekintettek rá.

A művelt, kifinomult és független Dorothyt nem csupán szórakoztató és szellemes írásai tették ismertté, különbségének és az állatok – főként a lovak és a kutyák – iránt érzett sajátos vonzalmának is hamar híre ment. Imádott kóbor kutyákat összeszedni, és élvezte, hogy előkelő baráti társasága válogatott tagjainak ezekkel a „közönséges korcsokkal” kell kapcsolatba kerülniük. Egyik cikkében arról írt, milyen szívesen örökbe fogadna egy lovat, de tudta, hogy a ház liftkezelője nem engedte volna beszállni az állatot. Dorothy egyik legflúgosabb húzása két kajmánbéli átmeneti befogadása volt – valaki egy taxiban felejtette őket. Mondani sem kell, e hullók nem voltak éppen ideális házi kedvencek: egy év alatt akkorára

cseperedtek volna, mint az egyébként kis termetű Dorothy, emellett átlagosan harminc évig élnek, ez pedig túl hosszú idő olyasvalakinek, aki azért töltötte életének jó részét szállodákban, hogy ne érezze magát semmihez odaláncolva. Úgy döntött, a fürdőkádban tartja a kajmánbélit, ötlete azonban nem aratott sikert a takarítónőnél. Ez az üzenet fogadta Dorothyt az új szerzemények beköltöztetésének másnapján: „Kedves Asszonyom! Elmegyek, mert nem tudok olyan házban dolgozni, ahol kajmánok vannak. Szóltam volna erről korábban, csak hogy sosem gondoltam, hogy ez valaha bekövetkezik.”

Dorothy Parker (1893–1967)

Az író állatokkal való kapcsolata a gyöngéd kedveskedésről szólt, kedvencei alapvető igényeivel sosem törődött igazán.

Nem maradtak nála sokáig a kajmánok. Könyörületeselekedetének története persze másként is végződhetett volna, ha a kutyáihoz hasonlóan éhezni hagyja őket egy darabig.

